

יין נסך וסתם יינם

1. תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף כט עמוד ב

מתני'. אלו דברים של עובדי כוכבים אסורין ואיסורן איסור הנאה: היין. . . .

2. תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף כט עמוד ב

גמ'. יין מנלן? אמר רבה בר אבוה, אמר קרא: אשר חלב זבחימו יאכלו ישתו יין נסיכם, מה זבח אסור בהנאה, אף יין נמי אסור בהנאה. זבח גופיה מנלן? דכתיב: ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים, מה מת אסור בהנאה, אף זבח נמי אסור בהנאה. ומת גופיה מנלן? אתיא שם שם מעגלה ערופה, כתיב הכא: ותמת שם מרים, וכתוב התם: וערפו שם את העגלה בנחל, מה להלן אסור בהנאה, אף כאן נמי אסור בהנאה. והתם מנלן? אמרי דבי רבי ינאי: כפרה כתיב בה כקדשים.

3. רמב"ן שמות פרק לד

(טו) ואכלת מזבחו - כסבור אתה שאין עונש באכילתו, ואני מעלה עליך כמודה בעבודתה. לשון רש"י. ואני אומר על דעת רבותינו (ב"ק ע"א ב, חולין מ"ב) שזו אזהרה באוכל תקרובת ע"ז, שהם אמרו שאסור הוא מן התורה, ולא מצינו בו אלא זה. וכן משמעו, פן תכרות ברית ליושב הארץ וזנו אחרי אלהיהם כי יזבחו להם תמיד, ופן יקרא לך ואכלת מזבחו אשר יזבח לאלהיו בזנותו אחריו, ופן תקח מבנותיו לבניך. והנה כלן אזהרות נמשכות בלאו הראשון שאמר פן תכרות ברית:

4. תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף לו עמוד ב

דכי אתא רב אחא בר אדא א"ר יצחק: גזרו על פיתן משום שמנן; מאי אולמיה דשמן מפת? אלא, על פיתן ושמנן משום יינן, ועל יינן משום בנותיהן. . . .

5. תוספות מסכת עבודה זרה דף כט עמוד ב

יין מנלן - תימה מאי קא בעי מנלן הא מתניתין מיירי בסתם יינם וגזרה דרבנן היא שגזרו על יינם משום בנותיהן וי"ל דודאי עיקר גזרה דסתם יינם (לקמן לו:) משום בנותיהן הוא מיהו לא היו אוסרים אותו בהנאה מטעם זה מידי דהוה אפיתן ושמנן אלא עבדו רבנן כיון נסך גמור שנתנסך לפני עבודת כוכבים שאסור מן התורה משום דדמי ליה ועל יין נסך שואל התלמוד מנלן. . . .

6. שולחן ערוך יורה דעה הלכות יין נסך סימן קכג

סעיף א

א] סתם יינם של עובדי כוכבים אסור בהנאה. ב] וה"ה למגעם, ביין שלנו. הגה: <א> א ג] משום גזירת יין שנתנסך לאלילים. ב (א) ד] ובזמן הזה, שאינו שכיח שהאומות מנסכים לעבודת כוכבים, ג י"א דמגע עובדי כוכבים ביין שלנו <ב> אינו אוסר בהנאה, רק בשתייה; וכן סתם יין שלהם, אינו אסור ליהנות ממנו. ולכן מותר לגבות בחובו מן העובדי כוכבים סתם יינם, מפני דהוי כמציל מידם (טור בשם רשב"ם והרא"ש ומרדכי). וה"ה בשאר הפסד, כגון אם עבר וקנה או מכר, ה] אבל לכתחלה דו] אסור לקנותו ולמכרו כדי להשתכר בו (הגהות מיימוני פ"ח דמאכלות אסורות והגהות אשיר"י ומהר"ם פדואה סי' מ"ו/ע"ו). ויש מקילין גם בזה, ה (ב) וטוב להחמיר. וע"ל סימן קל"ב (שם בשם סמ"ג ואגור בשם הגאונים).

7. רא"ש מסכת עבודה זרה פרק ב סימן יג

והדבר תמוה כיון שגזרו על יינן משום בנותיהן וכי משום שהרתיחו לא שייכא הק גזירה. ואי משום דלאו בר ניסוך הוא. והלא יין מזוג נמי לאו בר ניסוך הוא. ואפשר לפי שהמבושל אינו מצוי כל כך ומילתא דלא שכיחא לא גזרו ביה והרמב"ם ז"ל כתב **שאם נתערב ביין מעט דבש או מעט שאור הואיל ואין ראוי לנסך על גבי המזבח הרי הוא כיון מבושל וכשכר ומותר לשתותו עם העובד כוכבים. ואין לסמוך עליו דעיקר גזירה משום בנותיהם אלא שהחמירו לאסור בהנאה כיון שנתנסך לעבודת כוכבים וכן כתב הרמב"ן ז"ל דאף אם תמצא לומר שלא גזרו אלא ביין הראוי לנסך שכל גזירתם אחשש ניסוך הוא דסמכא מאן לימא לן דאינהו לא מנסכי יין המעורב בו שאור ודבש. הלא הם מקריבים בנות שוח ופירות דקל שאסרה תורה למזבח: